

Suvestinė redakcija nuo 2020-11-24

Įsakymas paskelbtas: TAR 2015-08-06, i. k. 2015-12084

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL SAVIVALDYBIŲ PRIEŠGAISRINIŲ TARNYBŲ DARBUOTOJŲ (UGNIAGESIŲ)
APRŪPINIMO ASMENINĖMS APSAUGOS PRIEMONĖMS IR ASMENINIŲ
APSAUGOS PRIEMONIŲ PRIEŽIŪROS REKOMENDACIJŲ IR SAVIVALDYBIŲ
PRIEŠGAISRINIŲ TARNYBŲ APRŪPINIMO SKAITMENINIO RADIJO RYŠIO
PRIEMONĖMS REKOMENDACIJŲ PATVIRTINIMO**

2015 m. rugpjūčio 6 d. Nr. 1V-601
Vilnius

Įgyvendindamas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2013 m. gruodžio 20 d. valstybinio audito ataskaitos Nr. VA-P-40-9-22 „Ar priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos tinkamai pasirengusios gesinti gaisrus?“ 3.2 rekomendaciją:

1. T v i r t i n u pridedamas:

1.1. Savivaldybių priešgaisrinių tarnybų darbuotojų (ugniagesių) aprūpinimo asmeninėms apsaugos priemonėmis ir asmeninių apsaugos priemonių priežiūros rekomendacijas;

1.2. Savivaldybių priešgaisrinių tarnybų aprūpinimo skaitmeninio radijo ryšio priemonėmis rekomendacijas.

2. P a v e d u Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos atlikti šiuo įsakymu patvirtintų rekomendacijų įgyvendinimo priežiūrą.

Vidaus reikalų ministras

Saulius Skvernelis

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro
2015 m. rugpjūčio 6 d. įsakymu Nr. 1V-601
(Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro
2020 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1203
redakcija)

SAVIVALDYBIŲ PRIEŠGAISRINIŲ TARNYBŲ DARBUOTOJŲ (UGNIAGESIŲ) APRŪPINIMO ASMENINĖMIS APSAUGOS PRIEMONĖMIS IR ASMENINIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ PRIEŽIŪROS REKOMENDACIJOS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Savivaldybių priešgaisrinių tarnybų darbuotojų (ugniagesių) aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis ir asmeninių apsaugos priemonių priežiūros rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos), skirtos padėti savivaldybės priešgaisrinės tarnybos savininkui ar steigėjui užtikrinti savivaldybės priešgaisrinės tarnybos darbuotojų (ugniagesių) (toliau – ugniagesiai), gesinančių gaisrus ir atliekančių pirminius žmonių bei turto gelbėjimo darbus, apsaugą nuo veiksmų, galinčių sutrikdyti ugniagesių sveikatą ar sukelti mirtį.

2. Rekomendacijose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatyme nustatytas sąvokas.

II SKYRIUS UGNIAGESIŲ APRŪPINIMAS ASMENINĖMIS APSAUGOS PRIEMONĖMIS

3. Savivaldybės priešgaisrinės tarnybos savininkui ar steigėjui rekomenduojama visus savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ugniagesius, gesinančius gaisrus ir atliekančius pirminius žmonių bei turto gelbėjimo darbus, (toliau – ugniagesys) aprūpinti apsaugine ugniagesio apranga, apsauginiais ugniagesio šalmais, apsauginiais ugniagesio pošalmiais, apsauginėmis pirštinėmis, apsaugine ugniagesio avalyne, kvėpavimo organų apsaugos aparatais, atitinkančiais šių standartų reikalavimus:

3.1. LST EN 469 „Apsauginė ugniagesių apranga. Apsauginės ugniagesių aprangos darbinių charakteristikų reikalavimai“;

3.2. LST EN ISO 13688 „Apsauginė apranga. Bendrieji reikalavimai“; LST EN 13911 „Apsauginė ugniagesių apranga. Ugniagesių pošalmių reikalavimai ir bandymo metodai“;

3.3. LST EN 1486 „Ugniagesių apsauginė apranga. Atspindinčios specialiosios ugniagesių aprangos reikalavimai ir bandymų metodai“;

3.4. LST EN 15090 „Ugniagesių avalynė; LST EN 443 Šalmai, naudotini gesinant gaisrus pastatuose ir kituose statiniuose“;

3.5. LST EN 16471 „Ugniagesių šalmai. Šalmai, naudojami gesinant gaisrą gamtoje“;

3.6. LST EN 16473 „Ugniagesių šalmai. Šalmai, naudojami atliekant techninio gelbėjimo operacijas“;

3.7. LST EN 659 „Apsauginės ugniagesių pirštinės“;

3.8. LST EN 137 „Kvėpavimo organų apsaugos priemonės. Kvėpavimo aparatai su ištisine veido kauke. Reikalavimai, bandymai, ženklavimas“ (2 tipo ugniagesių kvėpavimo aparatai);

3.9. LST EN 136 „Kvėpavimo organų apsaugos priemonės. Ištisinės kaukės. Reikalavimai, bandymai, ženklavimas“ (3 klasės ištisinės kaukės).

4. Apsauginė ugniagesio apranga, apsauginės pirštinės turi apsaugoti ugniagesį nuo rizikos veiksmų, galinčių sutrikdyti sveikatą ar sukelti mirtį.

5. Apsauginis ugniagesio šalmas turi apsaugoti ugniagesio viršutinę galvos dalį, dalį kaklo ir veido nuo terminio ir mechaninio poveikio.

6. Apsauginio ugniagesio pošalmio konstrukcija turi būti tokia, kad uždengtų ir apsaugotų ugniagesio galvos, veido ir kaklo sritis, kurių neapsaugo apsauginė ugniagesio apranga, apsauginis ugniagesio šalmas ir kitos ugniagesio naudojamos šiose Rekomendacijose nenurodytos kvėpavimo organų apsaugos priemonės (pvz., dujokaukės, gaubtai ir kt.).

7. Apsauginė ugniagesio avalynė turi apsaugoti ugniagesį nuo sužalojimų, kai jis atlieka bendrojo pobūdžio gelbėjimo darbus, gelbėjimo darbus gaisro metu ir su pavojingomis medžiagomis susijusių avarijų likvidavimo darbus. Avalynės konstrukcija turi užtikrinti ugniagesio kojos komfortą specifinėje veikloje – apsaugoti koją nuo terminių, mechaninių poveikių, permirkimo (nepraleisti vandens į avalynės vidų), kartu optimaliai surinkti ir išgarinti iš vidaus perteklinę drėgmę, užtikrinti kojoms optimalias sąlygas per visą dėvėjimo laiką. Avalynė turi išlikti lanksti ir patogi dėvėti įvairios temperatūros sąlygomis.

8. Kvėpavimo organų apsaugos aparatas turi apsaugoti kvėpavimo organus nuo įvairios koncentracijos kenksmingųjų medžiagų.

III SKYRIUS

ASMENINIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ PRIEŽIŪRA

9. Siekiant, kad visos asmeninės apsaugos priemonės būtų tinkamai ir saugiai naudojamos, rekomenduojama savivaldybės priešgaisrinės tarnybos vadovui nustatyti asmeninių apsaugos priemonių naudojimo, jų būklės kasdienės priežiūros ir periodinio patikrinimo tvarką ir už šią veiklą atsakingus asmenis.

10. Asmeninės apsaugos priemonės negali būti naudojamos, jeigu jų būklės patikrinimo metu aptinkami šie pažeidimai:

10.1. apsauginės ugniagesių aprangos elementai, įskaitant ugniagesio apsaugines pirštines:

10.1.1. pažeistas vienas arba keli sluoksniai – išorinis audinys, drėgmės barjeras, šilumą izoliuojantis sluoksnis, pamušalas (suplyšęs, pradegęs, praradus apsaugines savybes praleidžia vandenį ir pan.);

10.1.2. pažeistos užsegimo, reguliavimo ir suveržimo priemonės (pvz., neužsisėga užtrauktukas ir pan.);

10.1.3. pažeistos pagrindinių detalių siuvimo siūlės (prairusios šoninės, žingsnio siūlės ir pan.);

10.1.4. vidiniuose ar išoriniuose paviršiuose atsirado aštrių arba kietų kraštų, šiurkščių paviršių, galinčių sužaloti ugniagesį;

10.1.5. vienas ar keli sluoksniai yra paveikti skystomis cheminėmis arba degiomis medžiagomis (dažai, rūgštys ir pan.);

10.2. apsauginis ugniagesio šalmas:

10.2.1. jeigu įvykio likvidavimo ar kitu metu šalmui teko atlaikyti krentančio daikto smūgį, šis šalmas negali būti toliau naudojamas, nes neįmanoma įvertinti, ar šalmo konstrukcija nesusilpnėjo ir kito įvykio metu pakartotinai atlaikys smūgį;

10.2.2. šalmo negalima lengvai pritaikyti prie ugniagesio galvos be papildomų įrankių;

10.2.3. ant bet kurios šalmo dalies atsirado aštrių arba kietų kraštų, nelygumų ar iškyšų, šiurkščių paviršių, kurie liečia arba potencialiai gali liesti ugniagesio galvą, kai ant jos uždėtas šalmas, galinčių sužaloti ugniagesį;

10.2.4. pažeisti šalmo vidinės konstrukcijos elementai, šalmo užsegimo, reguliavimo ir suveržimo priemonės (pvz., pažeistas šalmo vidinis kamšalas smūgiui sugerti, sutrūkinėjo dirželiai, sugedo šalmo apimties reguliavimo priemonės ir pan.);

10.2.5. pažeistos medžiagos, iš kurių pagamintos tiesiogiai odą liečiančios šalmo dalys (veikiamos natūralaus senėjimo arba įprasto naudojimo aplinkybių: saulės, lietaus, šalčio poveikio, sąlyčio su oda, prakaito poveikio);

10.2.6. šalmas paveiktas skystomis cheminėmis arba degiomis medžiagomis, kurių neįmanoma saugiai pašalinti nuo paveikto paviršiaus (dažai, rūgštys ir pan.);

10.2.7. pažeistas ar deformuotas veido apsauginis stiklas, stiklo funkcionavimo mechanizmai;

10.2.8. pažeistos arba deformuotos kaklo apsaugos priemonės arba kiti apsaugą užtikrinantys mechanizmai;

10.2.9. dėl pažeistų šalmo konstrukcijos elementų sumažėja ugniagesio regėjimo laukas;

10.3. apsauginis ugniagesio pošalmis:

10.3.1. pažeistas pošalmio vienas arba keli sluoksniai (suplyšęs, pradegęs ir pan.);

10.3.2. pažeista pošalmio konstrukcija. Pošalmis neuždengia ir neapsaugo ugniagesio galvos, veido ir kaklo srities, kurių neapsaugo apranga, šalmas ir kitos ugniagesio naudojamos šiose Rekomendacijose nenurodytos kvėpavimo organų apsaugos (pvz., dujokaukės, gaubtai ir kt.).

10.3.3. pažeistos pošalmio detalių siuvimo siūlės, dėl to pošalmis gali prarasti savo apsaugines savybes;

10.3.4. vidiniame ar išoriniame paviršiuje atsirado aštrių arba kietų kraštų, šiurkščių paviršių, galinčių sužaloti ugniagesį;

10.3.5. pošalmio vienas ar keli sluoksniai paveikti skystomis cheminėmis arba degiomis medžiagomis (dažai, rūgštys ir pan.);

10.4. apsauginė ugniagesio avalynė:

10.4.1 aiškiai matomas ir gilus trūkinėjimas, veikiantis avalynės viršaus medžiagos storį;

10.4.2. stiprus avalynės viršaus medžiagos dilimas, ypač jei pasirodo kietoji noselė;

10.4.3. deformuotos, apdegusios, susilydžiusios avalynės viršaus medžiagos vietos ar pūslės;

10.4.4. didesnis kaip 10–15 mm ilgio ir 3 mm pločio (gylis) tarpas tarp avalynės viršutinės dalies ir pado;

10.4.5. didesni kaip 10 mm ilgio ir 3 mm gylis pado plyšiai;

10.4.6. mažesnis kaip 1,5 mm pado kapliukų aukštis lenkimo plote;

10.4.7. aiškiai matoma įkloto deformacija ir trupėjimas, pamušalo irimas;

10.4.8. vidiniuose ar išoriniuose paviršiuose atsirado aštrių arba kietų kraštų, šiurkščių paviršių, galinčių sužaloti ugniagesį;

10.4.9. pažeistas, deformuotas avalynės išorinis sluoksnis ar papildomi išorinio sluoksnio apsaugos elementai (avalynės noselės apsauga, priekinė blauzdukaulio apsauga, kulno sausgyslės apsauga, greito avalynės apsiavimo kilpos);

10.4.10. avalynė paveikta skystomis cheminėmis arba degiomis medžiagomis, kurių neįmanoma saugiai pašalinti nuo paveikto paviršiaus (dažai, rūgštys ir pan.);

10.5. kaukės:

10.5.1. pažeista, trūkusi arba deformuota pagrindinė kaukės guma;

10.5.2. skilęs arba deformuotas kaukės stiklas;

10.5.3. splyšęs pagrindinis kaukės dirželis (voras);

10.5.4. trūksta kaukės detalių (iškvėpimo ar įkvėpimo vožtuvų, vidinės kaukės ir pan.);

10.6. kvėpavimo aparatas:

10.6.1. trūkusi arba deformuota pagrindinė plokštė;

- 10.6.2. įplyšusios aukšto arba vidutinio slėgio žarnelės;
 - 10.6.3. neveikia garsinis signalas arba slėgio rodytuvas;
 - 10.6.4. pažeista arba nuplėšta slėgio reduktoriaus plomba;
 - 10.6.5. suplyšę pečių, juosmens arba suslėgtojo oro baliono fiksavimo diržai, sagtis nesifiksuoja;
 - 10.6.6. pažeistas arba trūkęs kvėpavimo metu plaučių valdomo vožtuvo korpusas;
 - 10.7. suslėgtojo oro balionas:
 - 10.7.1. pasibaigęs hidraulinės patikros galiojimo laikas;
 - 10.8. kiti savivaldybės priešgaisrinės tarnybos vadovo nustatyti asmeninių apsaugos priemonių pažeidimai, keliantys riziką ugniagesio apsaugai.
-

SAVIVALDYBIŲ PRIEŠGAISRINIŲ TARNYBŲ APRŪPINIMO SKAITMENINIO RADIJO RYŠIO PRIEMONĖMS REKOMENDACIJOS

1. Aprūpinant savivaldybių priešgaisrines tarnybas skaitmeninio radijo ryšio priemonėmis atsižvelgiama į šiose rekomendacijose nurodomus funkcionalumo ir komplektavimo reikalavimus.
2. Skaitmeninis nešiojamasis radijo ryšio terminalas (toliau – terminalas) privalo dirbti Vidaus reikalų radijo ryšio tinkle, įdiegtame naudojant profesionalaus radijo ryšio standartą (angl. *Terrestrial Trunked Radio*) (toliau – TETRA).
3. Terminalas turi turėti DTMF klaviatūrą.
4. Terminale privalo būti įdiegta radijo ryšio terminalo grafinė vartotojo sąsaja (angl. – *GUI*), visi terminalo vidinės programinės įrangos aplinkos ir navigaciniai pasirinkimai turi būti lietuvių kalba.
5. Terminalo įranga privalo turėti Europos Sąjungos sertifikavimą ir ženklimą „CE“.
6. Terminalas ir jo priedai turi atitikti šiuos techninius reikalavimus:
 - 6.1. dažnių diapazonas – nuo 380 iki 430 MHz;
 - 6.2. radijo dažnių žingsnis (tinkelis) – 25 kHz;
 - 6.3. radijo dažnių programavimo žingsnis – 12,5 kHz;
 - 6.4. siųstuvo galia – ne mažesnė kaip 1,8 W;
 - 6.5. statinis imtuvo jautrumas – 112 dBm arba didesnis;
 - 6.6. minimalus dinaminis imtuvo jautrumas – 103 dBm;
 - 6.7. darbinė temperatūra nuo – 20 °C iki + 55 °C;
 - 6.8. IP sertifikatas – ne žemesnis kaip 67;
 - 6.9. spalvotas ekranas.
7. Terminalo ir jo priedų funkcionalumas ir licencijos funkcionalumui užtikrinti:
 - 7.1. integruotas ir suaktyvintas visuotinės padėties nustatymo sistemos GPS (angl. *Global Positioning System*) modulis-imtuvas (funkcija);
 - 7.2. tiesioginio ryšio režimas (angl. *DMO*) – tiesioginis ryšys tarp terminalų nesant TETRA kamieninio ryšio;
 - 7.3. galimybė atlikti vienalaikio dvipusio ryšio individualius telefoninius pokalbius (angl. *Full Duplex*);
 - 7.4. galimybė vykdyti pokalbių grupių skenavimą ir prioritetinį pokalbių grupių skenavimą;
 - 7.5. galimybė siųsti abonento būsenos žinutes (angl. *Status Messaging*);
 - 7.6. galimybė siųsti trumpąsias žinutes SDS (angl. *Short data System*);
 - 7.7. TEA2 šifravimas;
 - 7.8. įspėjimo apie tinklo nebuvimą funkcija.
8. Terminalo komplekto sudėtis:
 - 8.1. terminalas;
 - 8.2. guminė ar pusiau plastikinė spyruoklinė prisukama antena (atspari šalčiui). GPS signalo priėmimo antena turi būti kartu su TETRA antena arba vidinė;
 - 8.3. didesnės talpos ličio jonų arba ličio polimerų baterijos (ne mažiau kaip 1800 mAh). Įkrautos baterijos darbinis ciklas yra bent 12 valandų, kai darbo režimas yra: 5 % (siuntimas Tx), 35 % (priėmimas Rx), 60 % (laukimas).
- Baterijų skaičius – 2 vnt. vienam terminalui;
- 8.4. vienvietis terminalo baterijos įkroviklis su papildoma vieta baterijai įkrauti (įkraunami abu vienu metu ir atskirai);
- 8.5. ant diržo tvirtinamas laikiklis (segiklis);

- 8.6. išorinis mikrofonas-manipulatorius;
 - 8.7. terminalo dėklas, tvirtinamas prie aprangos elemento, užsegamas, juodos spalvos, su dirželiu per petį;
 - 8.8. vartotojo instrukcija lietuvių kalba.
-

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Įsakymas

Nr. [1V-1203](#), 2020-11-23, paskelbta TAR 2020-11-23, i. k. 2020-24757

Dėl vidaus reikalų ministro 2015 m. rugpjūčio 6 d. įsakymo Nr. 1V-601 „Dėl Savivaldybių priešgaisrinių tarnybų darbuotojų (ugniagesių) aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis ir asmeninių apsaugos priemonių priežiūros rekomendacijų ir Savivaldybių priešgaisrinių tarnybų aprūpinimo skaitmeninio radijo ryšio priemonėmis rekomendacijų patvirtinimo“ pakeitimo